

Beoordeling Zonnepark Werkhoven (actualisatie)

Door de Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU)

Voor de gemeenteraad van Bunnik

Datum: 24-02-2020

De NMU scoort zonne-initiatieven in de provincie Utrecht. Dit doen wij op vier punten: procesparticipatie, financiële participatie, locatiekeuze en inrichting/inpassing. Voor elk onderdeel geven we een score variërend van ++, +, 0, -, --. We geven hiermee niet aan of we voor of tegen een project zijn, maar met de scores helpen we u (gemeenteraadslid of lokale belanghebbende) bij de afweging of dit plan uw goedkeuring kan wegdragen.

Projectontwikkelaar LC Energy heeft een vergunning aangevraagd voor de aanleg van het Zonnepark Werkhoven in de gemeente Bunnik. Deze aanvraag wordt besproken in Open Huis op donderdag 27 februari. De besluitvorming vindt plaats op 5 maart.

Voor de beoordeling van dit project hebben we gebruik gemaakt van de vergunningaanvraag op de website van de gemeente Bunnik¹. Op deze informatiewebsite² houdt de gemeente ontwikkelingen rond zonneparken in Bunnik bij. Ook maakten we gebruik van de website van de projectontwikkelaar³ en gesprekken met lokale partijen, waaronder Energie Coöperatie Bunnik.

Score voor dit project

Dit project krijgt van NMU de volgende score.

Procesparticipatie	+
Financiële participatie	++
Locatiekeuze	0
Inrichting / Inpassing	++

Toelichting op de score

Procesparticipatie	+
--------------------	---

"Bij het proces is het van belang dat de omgeving mee kan denken en doen. Hiervoor kijken we naar de volgende onderdelen:

- *Transparantie: open en eerlijk proces waarin de omgeving vanaf het begin betrokken wordt.*
- *Ontwerp / Inrichting: omgeving kan actief het ontwerp en de inrichting mede bepalen.*
- *Gebruik van het park: omgeving kan actief mee bepalen of het park een extra functie krijgt.*
- *Beheer / Onderhoud: omgeving wordt betrokken bij beheer/onderhoud."*

LC Energy heeft de omgeving in een vroeg stadium betrokken bij de plannen. Ze voerde individuele gesprekken met 22 huishoudens en organiseerde informatieavonden voor de omgeving en voor heel Bunnik. De kritiek en suggesties van bewoners zijn gebruikt om de plannen te verbeteren. Er zijn gesprekken gevoerd over de mogelijkheid van ruilverkaveling. Ter compensatie voor het

¹ <https://www.bunnik.nl/bestuur-organisatie/actueel-gemeenteraad/vergaderstukken-open-huis/2019/2-december-2019/2-zonnepark-werkhoven/>

² <https://www.zonneveldenbunnik.nl/>

³ <https://www.lcenergy.nl/projecten/zonnepark-werkhoven/>

landschapsverlies gaven veel omwonenden aan gratis zonnepanelen op hun dak interessant te vinden. Hier is gehoor aan gegeven. LC Energy geeft er de voorkeur aan te werken met lokale bedrijven, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, sociale dienstverlening en lokale schapenboeren. Dit heeft betrekking op werk voor zowel bouw als onderhoud van het park. Hier zijn inmiddels afspraken over gemaakt in een intentieovereenkomst.

Voor het betrekken van lokale bewoners en organisaties scoort dit project bovengemiddeld (+). LC Energy krijgt niet de maximale score, omdat de gemaakte afspraken met bewoners niet zijn vastgelegd.

Financiële participatie	++
-------------------------	----

"Financiële participatie is van essentieel belang voor het draagvlak van de energietransitie. We pleiten daarom voor minstens 50% lokaal eigendom. Uitgangspunt is dat een lokale organisatie (bijv. een energiecoöperatie) gelijkwaardig meedoet in de ontwikkeling en realisatie van een zonnepark. Het gaat ons dus niet alleen om participatie van bewoners uit de omgeving in bijv. obligaties, maar om daadwerkelijk lokaal eigendom. Er zijn verschillende modellen beschikbaar om dit vorm te geven. Als NMU ondersteunen we de energiecoöperaties in de hele provincie Utrecht om hun rol hierin te pakken."

Voorafgaand aan de bouw zal LC Energy via een investeringsfonds 50% van het Eigen Vermogen aanbieden aan omwonenden en de rest van Bunnik. Hiermee kunnen bewoners mee investeren en mee profiteren, zonder al te grote risico's te dragen. Naar aanleiding van de eerste beoordeling van NMU werd LC Energy aangedrongen om de voornemens voor financiële participatie door de Energie Coöperatie Bunnik vast te leggen in een intentieovereenkomst. De handtekeningen hiervoor zijn in de tussentijd gezet en daar is de NMU zeer positief over. Hiermee is vastgelegd dat de energiecoöperatie een optie heeft voor overname van 50% van het park en daarmee past dit project in de lijn van het Klimaatakkoord.

Elke familie die is uitgenodigd voor het omgevingsproces krijgt een 4kW systeem zonnepanelen op zijn dak, geïnstalleerd een lokale installateur en betaald door LC Energy. Er zijn plannen voor de oprichting van een gemeenschapsfonds. Hiermee kunnen lokale duurzame initiatieven worden ondersteund, of hele andere thema's, zoals buurthuizen of sport. LC Energy is voornemens hier 70.000 euro voor opzij te zetten.

Dit project scoort daarom uitstekend (++) op het onderdeel financiële participatie.

Locatiekeuze	0
--------------	---

"De Natuur en Milieufederatie Utrecht vindt het belangrijk dat bij het bepalen van de locaties voor nieuwe zonneparken in ieder geval de belangen van natuur, landschap en bewoners worden meegewogen. Daarmee is de precieze invulling mede afhankelijk van de lokale context: wat vinden inwoners waardevolle plekken of belangrijke omgevingskwaliteiten? En welke andere ruimtelijke uitdagingen kent een regio of gemeente? Onze visie voor de locatiekeuze van zonneparken hebben we verder uitgewerkt in de [Constructieve Zonneladder](#)."

Het zonnepark wordt aangelegd op landbouwgrond en graslanden in het gebied "Noord van Oostromsdijkje". Dit gebied is door de gemeente aangeduid als "Kansrijk" voor zonneparken, en past daarmee binnen de gemeentelijke kaders. LC Energy heeft opties voor ruilverkaveling onderzocht met een lokale boer en met LTO Nederland. Andere locaties bleken niet geschikt, of er was geen interesse.

Een aantal omwonenden vindt het buitengebied van Bunnik niet geschikt voor zonne-energie. Zij vinden dat dit het open landschap en het agrarisch karakter aantast. Ook zijn enkele bewoners bang voor waardedaling van hun woning. LC Energy houdt echter vast aan de gemeentelijke kaders.

Zonnepanelen worden bij voorkeur geplaatst op/bij bestaande fysieke structuren, of op locaties waar ze niet concurreren met ander (waardevol) ruimtegebruik. Landbouwgrond heeft daarom niet de eerste voorkeur. Het lijkt erop dat de projectontwikkelaar op voorhand een duidelijke voorkeur had voor deze locatie, maar wel bereid is geweest het project zoveel mogelijk aan te passen aan de karakteristieke kenmerken van het landschap en de wensen van de omwonenden.

Daarmee scoort dit project gemiddeld (0) op het aspect locatiekeuze.

Inrichting / Inpassing	++
------------------------	----

"Bij de inrichting en de inpassing van het park is het belangrijk dat er naast duurzame energie ook rekening gehouden wordt met andere thema's en opgaves, zoals natuur, recreatie of educatie.

Uitgangspunten die we hiervoor hanteren zijn:

- *Natuur / Biodiversiteit: het park levert een verbetering van de biodiversiteit. Zie de checklist ['Natuurbelangen bij grondgebonden zonneparken'](#).*
- *Functiecombinatie: het park wordt benut om ook andere functies toe te voegen zoals extensieve landbouw, recreatie of educatie.*
- *Landschappelijke inpassing: het park krijgt een duidelijk ontwerp waarmee het past in het landschap."*

Natuurwaarden worden niet aangetast. Er worden diverse ecologische zones aangelegd in en rond het park, met aandacht voor flora en fauna in het gebied. Fruitbomen worden geplant (extensieve landbouw). Er wordt op het terrein een schapenweide aangelegd. Dit alles kan ook een bijdrage leveren aan de recreatieve waarde van het gebied.

LC Energy is van plan een overeenkomst te sluiten met de Regionale Sociale Dienst om een werk/leerplek bij de bouw van het zonnepark te organiseren voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. LC Energy zal tenslotte rondleidingen en presentaties organiseren voor basis- en middelbare scholen. Deze zullen gaan over klimaatverandering en de energievoorziening.

Kortom, de initiatiefnemer biedt en benut veel mogelijkheden om met het voorziene zonnepark ook op andere manieren waarde toe te voegen aan het gebied. Het project scoort daarom zeer goed (++) op inrichting/inpassing.

Conclusie

Dit project scoort minimaal bovengemiddeld op bijna alle onderdelen. Bewoners zijn goed betrokken geweest bij de vormgeving van het project. Er zijn in een vroeg stadium bewonersavonden georganiseerd, en met de feedback is het plan aangepast. Ook met een aantal omliggende boerenbedrijven wordt samengewerkt. Het proces van locatiekeuze had wellicht beter gekund: bewoners van het gebied hadden hier weinig invloed op en landbouwgrond heeft niet de voorkeur. Wat betreft inpassing en inrichting scoort het project zeer goed: diverse initiatieven voor meervoudig ruimtegebruik en lokale meerwaarde van het park. Plannen voor financiële participatie door de omgeving zijn uitstekend en inmiddels ook vastgelegd met de energiecoöperatie.